

हरिपूर्वा नगरपालिकाको आ.व. ०७७०७८को लागि छैठौं नगरसभामा प्रस्तुत बजेट ,नीति तथा कार्यक्रम

हरिपूर्वा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको गरिमामय छैठौं नगर सभामा उपस्थित नगर उप प्रमुख ज्यू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत ज्यू, वडा अध्यक्ष तथा नगर कार्यपालिकाका सदस्य ज्यूहरु, नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यमित्रहरु, कर्मचारी वर्गहरु सर्वप्रथम् राष्ट्रिय स्वाधिनता,प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, गणतन्त्र तथा संघीयताको प्राप्ती र त्यसैको जगमा राष्ट्र निर्माण गर्ने संकल्प सहित भएका बलिदान पूर्ण आन्दोलनहरुमा त्यागका साथ प्राण उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहितहरु प्रति हार्दिक श्रद्धा सुमन अर्पण गर्दछु र छैठौं नगर सभालाई भव्य र सभ्य रुपमा सम्पन्न गर्नको लागि हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरी उपस्थित हुनु हुने सम्पुर्ण सभासदहरुमा म मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट र नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दै स्वागत गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मुल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीयतह गरी तीनतहको व्यवस्थागर्नुको सथै राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहबाट संविधान र कानून बमोजिमहुने व्यवस्था गरको छ । संघ, प्रदेश र स्थानीयतहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा कानून बनाउने, बार्षिक वजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना बनाउने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम आ. व. २०७७/२०७८ को वार्षिक वजेट नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा हामी आईपुगेका छौं यस महान कार्यक्रममा सम्पुर्ण कर्मचारी तथा सभासदमित्रहरुले गर्नु भएको सहयोगका लागी धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको बिकासको लागी आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यमकालिन तथा दिर्घ कालिन योजना बनाई लागु गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजस्वको प्रक्षेपण गर्ने र वित्तीय अनुशासन कायमगर्नु पर्ने व्यवस्था भए अनुरूप हामी जनताका प्रतिनिधीहरुको छवी उच्चहुनु पर्नेमा दुई मत छैन ।

नगर सभासद मित्रहरु नेपालको संविधान, २०७२, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्रकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४ र स्थानीय तहमा वजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ हरुले गरेका व्यवस्था र संघीय अर्थ मन्त्रालय,संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय,प्रदेश सरकार तथा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (प्रदेश नं. २) ले गरेका निर्देशन तथा परिपत्रहरुको आधार,नगर सभासद साथीहरुको राय सल्लाह सुभाक्,बुद्धिजीवि ,शिक्षक, समाजसेवीहरु किसान, मज्जदुर लगायत सम्पुर्ण नगर बासीहरुले दिईएको सुभाक् तथा स्थानीय आवश्यकतालाई मध्य नजर गर्दै विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोरोना महामारीले गर्दा नेपाल पनि त्यस बाट अछुतो नरहेकोले आर्थिक सामाजिक गतिविधि पुर्ण रुपमा सुचारुहुन नसकेको अवस्थामा हरिपूर्वा नगरपालिकाको नगरवासीहरुको स्वास्थ्य रक्षा, आर्थिक बिकास,

समाजिक विकास, पूर्वाधार विकास, वन, वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, सुशासन तथा संस्थागत विकास हुने गरी आ. व. २०७७/०७८ को बजेट, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ।

चालु आ.व. २०७६/०७७ मा योजना छनौट गर्दा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक र विषय क्षेत्रगत मध्यम कालिन तथा दीर्घ कालिन योजनाहरू छनौटमा हामी सबैले विस्तारै सुधार गर्दै आएपनि कोरोना जस्तो वैश्विक महामारीको कारण सोचे अनुसार विकासको लक्ष्य समाउन निकै कठिन भएको अनुभव भएको छ अतः अवको योजना छनौट गर्दा कोरोना महामारीलाई समेत ध्यानमा राखि त्यसबाट आर्थिक क्षेत्रमा परेको नकारात्मक प्रभाव मा न्युनता ल्याउदै यस नगरपालिकामा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादन मुलक, छिटो छरितो प्रतिफल दिने, जनताको जीवनस्तर, आमदानी र रोजगारी बढ्ने, स्थानीय स्रोत साधन र सीपको अधिकतम प्रयोग हुने, महिला, बालबालिका तथा पिछ्छाडिएको क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभहुने, लैङ्गिक समानता समता र सामाजिक समावेशीकरण अभिवृद्धि हुने दीगो विकास, वतावरण संरक्षण हुने, भाषिक, साँस्कृतिक, धार्मिक तथा पर्यटन पर्वद्धन हुने गरी बजेट, नीति तथा कार्यक्रम बनाउने प्रयास गरेको छ। अव म आ.व. २०७६/०७७ को क्षेत्रगत समिक्षा राख्न चाहन्छु।

क) आर्थिक क्षेत्र : आ.व. २०७६/०७७ मा यस नगरपालिकाले लिइएको राजश्वको नीतिलाई हामीले प्राप्त गर्न नसकेको महशुस हुन्छ। नगरपालिकालाई संवृद्ध बनाउन लाई राजश्व संकलनको काम लाई सेवाग्राहीको घर दैलो सम्म पुऱ्याउनु पर्ने हुन्छ। आर्थिक क्षेत्र सवल भएको खण्डमा नगरपालिकाको सबै क्षेत्र सक्षम हुने कुरामा दुईमत नरहेकोले राजश्वको नीति अनुरूप लक्ष्य प्राप्ती गर्न राजनीति क्षेत्र तथा कर्मचारी वर्ग यसप्रति सचेत र सक्रिय हुनु पर्ने, हाल निष्क्रिय रहेका राजस्व शाखालाई सक्रिय गराउनु आवश्यक देखिन्छ साथै राजस्व संकलनको गतिविधि लाई तिब्रता दिन विभिन्न राजस्व मैत्री कार्यक्रम संचालन गर्न सकेमा मात्र सवल र सक्षम वित्तिय व्यवस्थापन निर्माण गर्न सकिन्छ।

ख) सामाजिक क्षेत्र :

यस नगरपालिकाको प्राय जसो धेरै भाग ग्रामीण क्षेत्रले ओगटेको छ। पुरातन सोच, परम्परा रितिरिवाज मा विश्वास राख्ने यस नगरपालिकामा अन्धविश्वास पनि देखिएकोले यहाको शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला विकास लगायतका क्रियाकलापमा विशेष ध्यान पुऱ्याउनु आवश्यक रहेको देखिन्छ। विद्यालय भर्ना दर, विद्यालयमा बालबालिका लाई टिकाई राख्न तथा आई.टि. मैत्रि विद्यालय निर्माण गर्नु, आमनागरिकको सरकारी स्वास्थ्य संस्था माथि विश्वास अभिवृद्धि गराउन, औषधी जन्य सामग्रीको नियमित उपलब्धता, बर्थिङ्गसेन्टर व्यवस्थापन गर्भवती जाच को अवस्थामा अभै सुधार गर्नुपर्ने विकृतिपूर्ण संस्कारहरूको अन्त्य गरी नयाँ ढंगले अगाडी बढ्नु आवश्यक देखिन्छ।

ग) पूर्वाधार क्षेत्र :

आ.व. २०७६/०७७ को पूर्वाधार विकासलाई हेर्ने हो भने नगरपालिकाको विकासका लागि चाहिने पूर्वाधार केही मात्रामा तयार भएता पनि हामीले जन अपेक्षा अनुसार कालो पत्रे तथा ढलान सडक निर्माण गर्न नसकेको, नगरपालिका भवन, वडा कार्यालय भवन, विद्यालय भवन, बस पार्क, शहिद पार्क, नगर पार्क, अतिथि सदन, रिडरोड आदि जस्ता पूर्वाधारमा ध्यान जानु आवश्यक छ।

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र :

नगरपालिकाले विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना, विपद् व्यवस्थापन सामग्रीको व्यवस्था, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तालिम संचालन गरी केही उल्लेखीय कार्य गरेको भए पनि यस क्षेत्रमा गर्नु पर्ने कार्यहरु धेरै बाँकी भएको देखिन्छ । वातावरण संरक्षणको लागि विभिन्न गतिविधि संचालन गर्ने भनिएता पनि हाल सम्म गर्न नसकिएको देखिएकोले बाँकी योजना तथा कार्यक्रमहरु आ.व. ०७७/०७८ मा सम्पन्न गर्नुपर्ने हुन्छ ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :

आ.व.०७७/०७८ मा सेवा प्रवाह र सुशासनको क्षेत्रमा केही उल्लेखीय काम भएता पनि सेवाग्राहीको चाहाना अनुरूप सेवा प्रदान गर्न नसकेको हुनाले आ.व.०७६/०७७ मा मानव संसाधन, भौतिक साधन, सूचना प्रविधि आदिको उपयोग गरी संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने हुन्छ।

सभासद मित्रहरु अब म आ.व.२०७७/०७८ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । प्रथमतः म हरिपूर्वा नगरपालिकाको नीति प्रस्तुत गर्दछु ।

१. आर्थिक क्षेत्र :

क. वित्तीय क्षेत्र :

१) करदाताहरुको सुविधालाई मध्यनजर गर्दै नगर कार्यपालिकामा राजश्व शाखा स्थापना गरी कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गर्दै सबै वडा कार्यालयहरुको राजश्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गरिदै लगिने छ ।

२) नगरपालिकाको वित्तीय क्षेत्र सुधारका लागि जनसहभागितालाई प्रवर्द्धन गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गरिने छ ।

३) नगरपालिकाको वित्तीय क्षेत्र सुधारका लागि आन्तरिक श्रोतको सम्भाव्यता अध्ययन गरि दिगो श्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।

४) राजश्व परामर्श समितिको सिफारिस अनुसार नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाको निर्णय अनुसार राजश्वको दर रेट कायम गरी लागू गरिनेछ ।

५) वित्त सुधारका लागि राजश्व संकलन घर दैलो कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

ख. उद्योग वाणिज्य क्षेत्र:

१) उद्योग व्यवसाय तथा पसलहरु अनिवार्य रुपमा नगर कार्यपालिकामा दर्ता तथा नवीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

२) उद्यमशिलता विकासका लागि घरेलु कार्यालय तथा उद्योग वाणिज्य संघको सहकार्यमा उद्यमशिल तालिम, गोष्ठी, सेमिनारको आयोजना गरिने छ ।

३) स्थानीय घरेलु तथा कुटिर उद्यम व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने छ ।

४) विपन्न महिलाहरुका लागि जिविकोपार्जन सुधारका गर्न विभिन्न प्रकार विकास साभेदार संघसंस्थाहरुसंग समन्वय र सहकार्य गरी उद्यमशील कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

५) नगरपालिकाले उपयुक्त ठाऊलाइ औद्योगिक क्षेत्र घोषणगरी उद्योग स्थापना गर्न जोड दिने छ ।

६) घरेलु तथा कुटिर उद्योग स्थापना र संचालन गर्नको लागि बैक मार्फत ऋण लगानी गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

७) युवा उद्यमशिलता विकास गर्नका लागि विशेष युवा लक्षित कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाईने छ । यसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

ग. पर्यटन क्षेत्र :

- १) हरिपुरवा नगरपालिका क्षेत्रभित्रका पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरु कालीकास्थान, महादेव मठ, सैलेस पोखरी, बाघवला कुटी आदिको पर्यटन प्रवर्द्धन गरिँदै लगिने छ ।
- २) धार्मिक तथा पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरुको पहिचान अनुसारको पर्यटन प्रवर्द्धन गरिँदै लगिने छ ।
- ३) नगर क्षेत्रभित्रका मठ, मन्दिर, पाटी, पौवा, बौद्ध, चैत्य, गुम्बा, मस्जिदहरुलाई संरक्षण तथा मर्मत सम्भार गरी धार्मिक तथा पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानको रुपमा विकास गरिँदै लगिने छ ।

घ. सहकारी क्षेत्र :

- १) “गाउँ गाउँ सहकारी घर घरमा रोजगारी” भन्ने नारालाई मूर्तरुप दिनको लागि एक वडा एक कृषि सहकारी गठन गर्न वडाहरुमा सचेतना गर्दै किसानहरुलाई आवद्ध गर्ने नीति लिइने छ ।
- २) सहकारी खेती, सामुहिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिने नीति लिइने छ ।
- ३) गरिबी न्यूनीकरणका लागि नगरपालिकाका सबै घरधुरीहरुको सामाजिक नक्सांकन तथा घरधुरीहरुको पहिचान गरि गरिबी न्यूनीकरणका लागि सहकारीको माध्यमले विशेष कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- ४) सहकारीको माध्यमले स्वरोजगार सृजना गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ५) सहकारी हरुको आर्थिक सामाजिक सक्रियता लाई हेरि सहकारी हरुलाई सवल सक्षम बनाउन आवश्यक भौतिक सामग्री हरु -कम्प्युटर, प्रिन्टर फर्निचर आदि अनुदान मा दिई सहकारीलाई आर्थिक विकास मा संलग्न गराइनेछ ।

ङ. कृषि क्षेत्र :

- १) निर्वाहमूखी खेती प्रणालीलाई व्यवसायिक कृषि प्रणाली तथा आर्गेनिक कृषि प्रणाली तर्फ उन्मुख गरिँदै लगिने छ ।
- २) कृषि व्यवसायलाई जीवनको आधार निर्माण गर्नको लागि बेमौसमी खेती, पकेट क्षेत्र, ब्लक क्षेत्र निर्माण तथा कृषि व्यवसायलाई पवर्द्धन गर्नका लागि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनासंग सहकार्य एवं समन्वय गरिने छ ।
- ३) स्वस्थकर मासु खान पाउँने उपभोक्ताको अधिकारको संरक्षण गर्नको लागि मासु व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्नको लागि बजार लाग्ने क्षेत्रहरुमा व्यवस्थित पशु बधशाला निर्माण तथा सञ्चालन गर्न त्यसमा संलग्न उद्यमी लाई सक्रिय गरिनेछ । त्यसकोलागि आवश्यक रकम प्रोत्साहन स्वरुप अनुदान को रुपमा दिइनेछ ।
- ४) कृषि बस्तुको बजारीकरण गर्नको लागि गोदाम घर र चिस्यान केन्द्र निर्माण गर्न नेपाल सरकारले आ.व.०७७०७८ मा ल्याएको बजेटको नीति अनुरूप यस न.पा. मा आवश्यक गोदाम घर निर्माणको लागि आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरि नेपाल सरकार सँग गोदाम घर तथा चिस्यान केन्द्र माग गरि निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- ५) गोठ सुधार कार्यक्रमलाई अभियानको रुपमा अधि बढाइने नीति लिइने छ ।
- ६) आधुनिक खेती प्रणालीका लागि विभिन्न वडाहरुमा आवश्यक तालिम तथा गोष्ठीको आयोजना गरिने छ ।

७) हरिपुरवा नगरपालिकाका उत्कृष्ट किसान तथा कृषि फर्म, कृषि सहकारी, कृषि समुहका सदस्यहरूलाई कृषि भ्रमण कार्यक्रममा लैजाने नीति लिइने छ ।

८) एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

९) माछा पालन व्यवसायलाई प्रभाकारी रूपमा अगाडी बढाउने नीति लिइने छ ।

१०) नगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यवसायिक रूपमा केराखेती गर्ने किसानहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

११) यस नपाको प्रत्येक वडामा स्यालो टयुवेल जडान गर्ने कार्यक्रम आ.व. ०७७/०७८ भित्र मा सम्पन्न गरिने छ ।

२. सामाजिक क्षेत्र :

क) शिक्षा :

१) हरिपुरवा नगरपालिकाको शैक्षिक क्षेत्र सुधारका लागि शैक्षिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम निर्माण गरी सकिएको छ सोही अनुसार अब शैक्षिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने छ ।

२) सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा स्तर उन्नतीको लागि विकास साभेदारीसँग समन्वय गरी श्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।

३) नगरका सबै विद्यालयहरूमा स्रोत साभेदारी गरी पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोशाला स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

४) नगर बासीहरूलाई सुसुचित गर्नको लागि नगर सूचना केन्द्र तथा हरिपुरवा सामुदायिक पुस्तकालयको स्थापना गरिने छ ।

५) साक्षर नगरपालिका घोषण गर्नको लागि सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूलाई सक्रिय बनाइ निरन्तर शिक्षाको अवसर तथा पहुँच सुनिश्चित गरिने छ ।

६) हरिपुरवा नगरपालिका भित्र रहेका स्रोत केन्द्रलाई शैक्षिक सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गरिने नीति लिइने छ ।

७) विद्यालयहरूको शैक्षिक क्षेत्र सुधारका लागि अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।

८) सामुदायिक विद्यालयहरूबाट एस.ई. ई. परिक्षामा राम्रो अंक ल्याउने छात्राहरूलाई माथिल्लो शैक्षिक योग्यता हाँसिल गर्न लाई विशेष कोष स्थापना गरी प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईने छ ।

९) विद्यालय भर्ना अभियनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।

१०) बेटी पढाउ बेटी बचाऊ कार्यक्रम आ.व. ०७६/०७७ मा संचालन गर्न रकम विनियोजन भएकोमा यस लाई आ.व. ०७७/०७८ मा समेत नियमित रूपमा संचालन गरिने छ ।

ख) स्वास्थ्य :

१) आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीको प्रभावकारी विकास गरिँदै लगिने छ ।

२) "योग गरौं निरोग बनौं ।" भन्ने नारालाई मूर्त रूप दिन सबै वडा केन्द्रमा योग शिविर सञ्चालन गरिने तथा नगर स्तरमा एक योग साधना केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।

३) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी तथा गाउँ घर क्लिनिक नभएको वडाहरूमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गर्ने र भैरहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवालाई प्रभावकारी बनाउँन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन प्रक्रियामा सुधार गरिँदै लगिने छ ।

४) स्वास्थ्य चौकीहरूमा क्रमश प्रयोगशाला स्थापना गरीदै लगिने छ ।

५) नगरपालिकाको हरेक स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रसुती गृह निर्माण गरिदैं लगिने र प्रसुती गृह भएको स्वास्थ्य चौकीलाई थप सुविधा सम्पन्न बनाइने छ ।

६) स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने तथा उत्पादन गर्न सकिने खाद्य पदार्थको उत्पादन, पक्कन र प्रयोगलाई विशेष जोड दिने गरी समुदायमा आधारित पोषण सम्बन्धी शिक्षा लगायतको माध्यमबाट दीर्घकालीन रूपमा कुपोषणमुक्त गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।

७) स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क वितरण हुने अत्यावश्यक औषधीहरूको प्रकार तथा संख्यामा क्रमशः वृद्धि गर्दै जाने र वितरण गर्ने औषधीको दुरुपयोग नियन्त्रणको विशेष व्यवस्था मिलाइने छ ।

८) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गर्नको लागि रकमको व्यवस्था मिलाइने छ ।

९) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरूले प्रदान गर्ने सेवालाई थप गुणस्तरीय बनाइने छ ।

कोरोना महामारी

१) विश्वव्यापी रूपमा बढ्दै गइरहेको कोरोना महामारी बाट सुरक्षित रहन यस नगरपालिकामा सम्भावित जोखिममा रहेको स्वास्थ्य कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी तथा अग्रपंक्ति मा रहि खटिरहेका सबै कर्मचारी तथा राजनीति कर्मी लगायत सम्भावित जोखिममा रहेका आम नागरिकहरूको कन्ट्र्याक्ट ट्रेसिङ्ग गरि पि.सि.आर., आर.डि.टि. लगायत आवश्यक चेक जाचको व्यवस्था मिलाइने छ ।

२) आवश्यकता अनुसार मास्क, ग्लोब्स, स्यानिटाइजर लगायत आवश्यक अन्य सामग्रीको व्यवस्था मिलाई नियमित सेवा प्रवाहमा देखिएका समस्यालाई न्यून पार्ने प्रयास गरिनेछ ।

३) कोरोना नियन्त्रण को लागि चाहिने पि.पि.ई. लगायत अन्य सामग्रीहरू स्वास्थ्य विज्ञको सल्लाह अनुसार व्यवस्थापन गरि प्रत्येक स्वास्थ्य चौकी लाई कोरोना विरुद्ध सम्पन्न र सबल बनाइने छ । यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

ग) खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र :

१) फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी नगर कार्यपालिका आफैँ वा अन्य स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा दिगो लैन्ड फिल्ड साईड को व्यवस्थापन गरिने छ ।

२) "हाम्रो हरिपुरा र राम्रो हरिपुरा" भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्न एक कार्यनीति बनाई लागु गरिने छ ।

३) हरिपुरा नगरपालिकालाई खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा भईसकेको हुदाँ जनसंख्याको बढ्दो चापको अवस्थामा छुट्टिएर बस्ने नयाँ तथा गरिब दलित विपन्न परिवारहरू लाई सौचालय निर्माण तथा त्यसको सरसफाई व्यवस्थापन गरि लगने छ ।

४) हरिपुरा नगरपालिका भित्रका बजार क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य आ.व.०७७/०७८ मा सम्पन्न गरिने छ ।

५) स्वच्छ एवम् आधारभुत गुणस्तरीय खानेपानीको दिगो व्यवस्थापनको लागी हरिपुरा नगर गौरव खानेपानी आयोजना सञ्चालन गरिने छ ।

६) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका खानेपानीका श्रोतहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिईने छ ।

७) सडकको किनारमा गाई बस्तु बाँध्न निरुत्साही गर्ने, गोबर, घाँस पराल, दाउरा आदी राखी सडकको सुन्दरतालाई बिगार्नेलाई दण्ड जरिवाना गरिने छ ।

घ) संस्कृति प्रवर्द्धन क्षेत्र :

१)नगर क्षेत्रभित्र परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक कला, संस्कृति, भाषाहरुको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिदै लगिने छ ।

२)नगर क्षेत्रभित्रका धार्मिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका चिज वस्तुहरु संरक्षण र सम्बर्द्धनका लागि हरिपुर्वा संग्रहालयको स्थापना गरि संस्कृति प्रवर्द्धन गरिने छ ।

३) परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक चाड पर्वहरु,मेला जात्राहरुलाई संरक्षण गरिने छ ।

ड) खेलकुद तथा मनोरन्जन क्षेत्र :

१) “स्वास्थ्यको लागि खेलकुद, राष्ट्रको लागि खेलकुद” भन्ने नारालाई मूर्त रुप दिन नगर खेलकुद विकास समिति गठन गरीखेलकुद विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँदै नगर स्तरीय लिईने छ ।

२) नगरपालिका क्षेत्रभित्र खेलकुद विकासका लागि कबर्ड हल तथा रङ्गशालाको स्थापना गरिने छ ।

३) नगर खेलकुद विकास समिति गठन गरी एक द्वार नीति द्वारा खेलकुद विकास कार्यक्रम अगाडी बडाईने छ ।

४) राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता संचालन गराउनुको साथै, भलिबल, बक्सीङ्ग, जुडो, कराँते, आदी खेलहरुको विकास गरिदै लगिने छ ।

५) मेला जात्रा लगाउने, पार्क, बनभोज स्थल, सिनेमा घरको व्यवस्था, पौडी पोखरीको व्यवस्था, जेष्ठ नगरिका मनोरंजन केन्द्र आदी संचालन गरिने छ ।

६) युवाहरुको लागि मनोरञ्जन तथा खेलकुद को साथसाथै बौद्धिक विकासको लागि बिभिन्न तालिम तथा गोष्ठीहरु गराईने छ ।

च) लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

१) हरिपूर्वा नगरपालिकाको लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशीकरण सहितको बजेट निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

२) स्थानीय तहको आवधिक र वार्षिक योजनामा लैंगिक मुलप्रवाहीकरण एवं सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गरिने छ ।

३) लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणको लक्ष्यलाई स्थानीय तहको संरचना र कार्य योजना निर्माणको व्यवस्था मिलाईने छ ।

४) लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी सुशासन व्यवस्थापन लाई संस्थागत गर्दै लगिने छ ।

५) लैंगिक हिंसाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गर्दै लैंगिक समानता सम्बन्धी सचेतनामूलक अभियान संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

६) लैंगिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि युवा परिचालन मा जोड दिनेछ ।

३. पूर्वाधार क्षेत्र :

क) स्थानीय सडक, पुल, तथा भोलुङ्गे पुल :

१) सहभागिता मूलक योजना छनौट प्रक्रियाबाट छनौट भई आएका सडक आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताका आधारमा नगर विकास आयोजनामा समावेश गरिने छ । यसरी सडक आयोजना तोक्दा क्रमागत आयोजनाहरुलाई प्राथमिकता दिईने छ ।

२) सडक अतिक्रमण गरी निर्माण गरिएका स्थायी तथा अस्थायी संरचनाहरु हटाईने छ ।

३) सडक सिमा तथा सेट व्याक सम्बन्धी नीति निर्माण गरी आ.व. ०७७/०७८ मा लागु गरिने छ ।

४) कालो पत्रे सडक तथा ढलान सडक निर्माणमा विशेष जोड दिईने र माटो सडक निर्माण लाई निरुत्साहीत गरिने छ ।

५) नगर यातायत गुरुयोजना अनुसार सडकहरु निर्माण गरिने छ ।

६) स्थानीय आवश्यकता अनुसार आफै वा विकास साभेदारीको सह(कार्यमा भोलुङ्गे पुल निर्माण गरिदै लगिने छ ।

ख) सिचाई :

१) साना सिचाई, मझुला सिचाई, तथा बृहत सिचाई आयोजनाहरु विकास साभेदारी, प्रदेश सरकार र केन्द्रीय सरकार संग साभेदारीमा संचालनमा ल्याईने छ ।

२) सिचाईका लागि आकाशे पानी संकलन केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।

३) सिचाईमा लगानि मैत्री वतावरण सृजना गर्नको लागि सहकार्य लाई जोड दिनुको साथै नगरपालिकाबाट अनुदान दिने व्यवस्थाको लागि आ.व. ०७७/०७८ मा कार्य नीति बनाईने छ ।

४)समुह सिचाई प्रणलीको अवधारणलाई अगाडी बढाउन रकमको व्यवस्था मिलाईने छ ।

ग) भवन तथा सहरी विकास :

१) नगर कार्यापालिकाको कार्यालय भवन तथा वडा कार्यालय भवन क्रमश निर्माण गरिदै लगिने छ ।

२)हरिपुरवा नगरपालिकाले अतिथि सदन निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरी कार्य आरम्भ गरिदै लगिने छ ।

३)नगरपालिका भित्र निर्माण गरिने घरहरुको निर्माण स्वीकृति तथा नक्सा पास गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई आ.व. ०७७/०७८ को श्रावणबाट नै कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ ।

४)भवन निर्माण मापदण्डलाई प्रभावकारी बनाई बस्ती विकास हुने क्षेत्रमा सडक ढल, खानेपानी, विद्युत जस्ता सुविधाहरुको वृद्धि गर्न स्रोत परिचालन गरिने छ ।

५)हरिपुरवा नगरपालिकाले टाउन टावर सहितको पार्क निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाउँदै लगिने छ ।

६) अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, महिला मैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ ।

७) हरिपुरवा नगरपालिकाको पायक पर्ने स्थानमा बस पार्क निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा खरिदकालागी रकमको विनियोजन गरिने छ ।

८) साना सहरको पुर्वाधार तयार पारिदै लगिने छ ।

९) रिङ्ग रोड निर्माण संगै उक्त क्षेत्रमा सहरी विकास योजना बनाई प्रयटकिय सहर तथा स्मार्ट सहरको विकास गरिने छ । पर्यटकिय सहर तथा स्मार्ट सिटीको विकास गरिने छ ।

घ)उर्जा, लघु तथा साना जल विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

१)हरिपुरवा नगरपालिका क्षेत्रभित्र विद्युत नपुगेका वडाहरु तथ बस्तीहरुमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गरी विद्युतीकरण कार्य आ.व.०७७/०७८ भित्र सम्पन्न गरिने छ ।

२)हरिपुरवा नगरपालिकाको बजार क्षेत्रहरु तथा मठ मन्दिरहरुमा सौर्य सडक बत्ती व्यवस्थापनको कार्यलाई विकास साभेदारीहरुसंग सह कार्यगरी लागत सहभागीतामा अगाडि बढाईने छ ।

३)घर घरबाट निष्किने धुँवालाई व्यवस्थापन गर्नको लागि सुधारीएको चुलो कार्यक्रम तथा वायो ग्याँस प्लान्ट निर्माण कार्यलाई लागत सहभागितामा सञ्चालन गरिने छ ।

४)उज्यालो शहर कार्यक्रमको कार्यनीति बनाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिदै लगिने छ ।

५)घर निर्माण संगै सौर्य उर्जा जडान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

ड) संचार :

- १) हरिपूर्वा नगरपालिका क्षेत्रमा मोवाइल फोनको टावर निर्माणका लागि विकास साभेदार संघ संस्थाहरुसंगको सहकार्य उक्त कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- २) नगरपालिका कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई प्रविधियुक्त बनाई सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ३) एफ.एम रेडियो तथा टेलिभिजन संचालन गर्न निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

क) वन तथा भुसंरक्षण :

- १) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका एलानी , पर्ति जग्गाहरुको खोजि गरि नगर बन्न लगाउने अवधारणलाई अगाडी बढाइने छ
- २) तीन रुख एक बयस्क ब्याक्ति भन्ने नारालाई मुर्तरुप दिनका लागी वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गर्नका लागी अवश्यक रकम व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ३) प्रत्येक विध्यालयको हाताभित्र वृक्षारोपण गरिने छ ।
- ४) नदि कटानलाई रोक्न वृक्षारोपण, तार जाली तथा विशेष प्रकारको घाँस लगाईने छ ।
- ५) भुसंरक्षण गर्नकालागि एक कार्य योजना बनाई लागु गरिने छ ।

ख) जलाधार संरक्षण :

- १) नगरपालिका क्षेत्र भित्रका पोखरीहरुको संरक्षण गरी जिव प्राणीहरुको विनासलाई रोकिने प्रयास गरिने छ ।
- २) सिमसार क्षेत्रको संरक्षण को लागि उचित बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

ग) वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन :

- १) जलवायु परिवर्तनबाट नगरमा पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सरोकारवाला निकाय, गै.स.स. तथा विकास साभेदारीसंग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकूल कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- २) वातावरणमैत्री विकास पूर्वाधार निर्माण तथा वातावरण प्रदुषण न्यूनीकरणमा जोड दिईने छ ।
- ३) फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी नगर कार्यपालिका आफैँ वा अन्य स्थानीय तहसंगको सहकार्यमा लैन्ड फिल्ड साईड को व्यवस्थापन गरिने छ
- ४) सडक निर्माण गर्दा सडकको दुवै किनारा तर्फ वृक्षारोपण गर्ने नीति लिईने छ तथा वातावरण व्यवस्थापन कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- ५) अन्यावस्यक आगो बाल्ने , फोहोरलाइ जलाउने प्रक्रियामा नियन्त्रण ल्याई फोहोर लाई मोहोर मा बदल्ने उपयुक्त नीति ल्याई वातावरण तथा मानव स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पुऱ्याउने र दैविक विपति निमत्याउने कार्यक्रमको परम्परालाई बन्द गरिदै लगिने छ ।
- ६) हरिपूर्वा नगरपालिका भरि प्लाष्टिकको भोला प्रयोगकर्ता न्यूनीकरण गर्दै यसको प्रयोगमा पूर्ण रुपमा प्रतिबन्ध लगाईने छ ।
- ७) विकास निर्माणको कार्यक्रम संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरि विकास का गतिविधि संचालन गरिने छ ।

घ) फोहोरमैला तथा ढल व्यवस्थापन :

- १) ढल निकासको उचित व्यवस्था मिलाईने छ ।
- २) घर घर बाट निस्कने फोहर पानीलाई ढलमा हाल्नु पर्ने छ उक्त कार्य नगरेमा नियम अनुसार कारबाही गरिने छ ।
- ३) नगरलाई स्वच्छ र सफा राख्नको लागि एक कार्यनीति बनाई लागु गरिने छ ।
- ४) फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि निजिक्षेत्रसंग साभेदारी गरी फोहरमैला संकलन र बिसर्जन गर्ने नीति लिईने छ ।
- ५) फोहरमैलालाई श्रोतमै सुन्य बनाउने अवधारण ल्याईने छ ।

ड) जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण :

- १) बाढी तथा डुवन नियन्त्रणका लागि एक कोष स्थापना गरी उक्त कोष मार्फत प्रकोप व्यवस्थापन गरिने छ ।
- २) बाढी तथा डुवन नियन्त्रणकालागी तटबन्ध निर्माण गरिने छ ।
- ३) हरिपूर्वा नगरपालिकामा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ४) नगरपालिका, सुरक्षा निकाय तथा अन्य सेवा प्रदायक सरकारी एवं गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरुसंगको समन्वयमा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रमहरु गरिने छ ।

च) विपत व्यवस्थापन :

- १) विपत व्यवस्थापनका लागि कोषमा निश्चित रकमको व्यवस्था गरिएको छ र थप गरिदै लगिने छ । उक्त कोषको परिचालन गरी विपत न्युनीकरण गरिने छ ।
- २) विपत व्यवस्थापनका लागि विपत न्युनीकरण कार्ययोजना बनाई सोही अनुरूप कार्य गरिने छ ।
- ३) विपत व्यवस्थापनका लागि विभिन्न सचेतना मुलक तालिम, गोष्ठी संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ४) नगरपालिका क्षेत्र भित्र हुने सक्ने विपद्हरुको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्थानीय विपद व्यवस्थापन योजना (एल.डि.आर. एम.पि.) निर्माण गरी लागू गरिने छ ।
- ५) नगर विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यमा जुनसुकै बेला पनि सक्रिय बनाईने छ ।
- ६) विपद्बाट हुने क्षतिको अनुगमन गरी उचित राहतको व्यवस्था मिलाईने छ ।

४. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन :-

क) सामान्य सेवा :

- १) नगरपालिका तथा प्रत्येक वडा कार्यालयबाट सामान्य सेवा प्रवाह गर्दा पनि सेवाग्राहीको सुविधालाई मध्यनजर गर्दै मुस्कान सहितको सेवा प्रवाहको लागि सहायता कक्ष (हेल्प डेस्क) स्थापना गरिदै लगिने छ ।
- २) सामान्य सेवा प्रवाहलाई सरलिकरण गरिदै लगिने छ ।

३) हरिपूर्वा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्दा पारदर्शिता, जवाफदेहिता, मितव्ययी, नियम संगत र सहभागितामूलक प्रक्रिया अवलम्बन गरिने छ । यसका लागि सार्वजनिक सुनुवाई, आमदानी तथा खर्चको सार्वजनिकीकरण, सार्वजनिक तथा सामाजिक लेखा परिक्षण तथा चौमासिक समिक्षा आदि विधिहरु अपनाईने छ ।

ख) सुरक्षा व्यवस्थापन :

- १) हरिपूर्वा प्रहरी चौकीलाई ईलाका प्रहरी कार्यालयमा स्तरउन्नति गर्नका लागि केन्द्रीय सरकार संग समन्वय गरिने छ ।
- २) हरिपूर्वा नगरपालिकाको सुरक्षा व्यवस्थाका लागि नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- ३) प्रहरी कार्यालयको भवन निर्माणका लागि प्रदेश सरकार तथा केन्द्रीय सरकार संग समन्वय गरी कार्य अगाडी बढाईने छ ।
- ४) नगरको सुरक्षाको लागि बजार क्षेत्रमा प्रहरी पोष्ट तथा बिटको स्थापना गरिने छ ।

ग) सूचना प्रविधि :

- १) हरिपूर्वा नगरपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरु, नीति नियमहरु, कार्यविधि, कार्य आदेश, निर्देशिका, सूचना तथा आयोजनाको विवरण नगरपालिकाको वेवसाईटमा राखिने छ ।
- २) नगरपालिकाले आफ्नो गतिविधिलाई समेटेर तयार पारिने विषयवस्तुहरु स्थानीय एफ. एम. रेडियोमा प्रसारण गरिनुका साथै स्थानीय पत्र पत्रिकाहरुमा समेत प्रकाशन गरिने छ ।
- ३) आ.व. ०७८/०७९ सम्मनगर सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ ।
- ४) नगरपालिका तथा सबै वडा कार्यालयहरुबाट इन्टरनेट सेवा मार्फत सेवा प्रवाह गरिने छ ।
- ५) नगरपालिकाबाट सेवा प्रवाह गर्दा सूचना प्रविधिका प्रयोगद्वारा कागजी कामलाई प्रतिस्थापन गरिने छ ।
- ६) सूचना प्रविधिको पहुँच पुऱ्याउन विभिन्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- ७) नगरपालिकाको सूचना, चेतनामूलक सन्देश, विभिन्न गतिविधिहरु डिजिटल डिसप्ले टि.भी. तथा मोवाएल एप्सबाट प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

घ) पञ्जीकरण व्यवस्थापन :

१. नगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा पञ्जीकरण शाखाको व्यवस्थापन तथा घटना दर्ता कार्यलाई थप व्यवस्थित तथा सुदृढ गरिने छ ।
२. अनलाइन बाट भइरहेको घटनादर्ता लाई आ.व. ०७८।०७९ मा थप व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्ने कार्य सबै वडामा अनिवार्य रूपमा लागु गरिने छ ।
४. घटना दर्ता सम्बन्धी तालिम, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

ङ) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन :

- १) नगरपालिकाको अभिलेख व्यवस्थापन सूचना केन्द्रमा गरिने छ ।
- २) प्रत्येक वडा कार्यालयहरुमा अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिने छ ।

- ३) तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी एक विनियम बनाई लागू गरिने छ ।
 ४) नगर प्रोफाइललाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गरि तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिने छ ।

च) सुशासन पवर्द्धन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन :

- १) नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको दरवन्दि संरचना बमोजिम, नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा, विषयगत शाखा र वडा कार्यालय मा संघ बाट खटिएका तथा समायोजन भई आएका र स्थानिय तहमा साविकमा कार्यरत कर्मचारीहरुको साथै नगरकार्यपालिकाको कार्यालयमा स्थानिय तहमा स्थायी नियुक्ति पाएका कर्मचारीहरु समेतलाई काम प्रति उत्प्रेरित गर्न संघिय कानुन बमोजिम स्थानिय तहको कर्मचारीलाई तोकेबमोजिमको तलब भत्ता सेवा सुविधा को साथै साविक मा दिइदै आएको स्थानिय भत्ता लाई समेत नियमितता दिनेछ । कर्मचारीमा समय सापेक्ष ज्ञान तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्न समय समयमा अभिमूखिकरण तालिम, गोष्ठी तथा अनिवार्य रुपमा अवलोकन भ्रमण गराउनुको साथै कर्मचारीको अनुशासन कायम राख्न दण्ड र पुरस्कारको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
 २) सेवाग्राहीलाई सुशासनको प्रत्याभुति दिन नगरपालिका, विषयगत शाखा, वडा कार्यालयहरुमा नागरिक बडापत्र लाई समय सापेक्ष संसोधन गरि सो बमोजिम प्रभावकारी सेवा प्रदान गरिने छ
 ३) निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुले नगरपालिका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ को परिपालना गर्दै प्रचलित कानुन तथा नगर कार्यपालिका तथा नगर सभाले पारित गरेको नीति नियमको अधिनमा रहि जनतालाई सर्वसुलभ सेवा प्रदान गरिदै लगिने छ ।
 ४) स्थानीय शासन व्यवस्थामा जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता प्रवर्द्धन गर्दै बढी जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी, पारदर्शी तथा सु-शासन युक्त स्थानीय शासनको प्रत्याभुति गरिदै लगिने छ ।

छ) अनुसन्धान तथा विकास :

- १) निर्माण कार्यको गुणस्तर परिक्षण गर्नका लागि आ.व.०७७०७८मा प्रयोगशाला स्थापना गरिने छ ।
 ६) अन्य विविध :
 १) हरिपुरवा नगर कार्यपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन हुने अयोजनाहरु सञ्चालनका लागि योजना कार्यविधि २०७७ निमार्ण गरी लागु गरिने छ । उक्त कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम लक्षित समूह विकास कार्यक्रममा रकम विनियोजन गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिदै लगिने छ ।
 २) बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति २०६८ अनुसार बालमैत्री नगरपालिका स्थापना गर्ने तथा बालश्रम उन्मुलन कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ ।
 ३) महिला अधिकार, महिला शशक्तिकरण, घरेलु हिंसा, एच.आई.भि.एडस, महिला स्वास्थ्य आदि बारे जनचेतना अभिवृद्धि गरिने छ । सो कार्यको लागी गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी एकद्वार प्रणालीबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
 ४) सामाजिक विकृतिका रुपमा रहेका जातीय छुवाछुत, दाइजो (दहेज) प्रथा, बाल विवाह जस्ता सामाजिक कु-संस्कारहरुको न्यूनीकरण गर्नको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरिदै लगिने छ ।
 ५) उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने सबै आयोजनाहरुमा अनिवार्य रुपमा कम्तीमा १०% नगद लागत सहभागीता गरिने छ । तर महिला मात्र तथा दलित समुदायबाट निर्माण भएको उपभोक्ता समितिमा लागत सहभागिता अनिवार्य हुने छैन ।
 ६) गरिबी न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने स्वरोजगार सिर्जना हुने, रोजगारीका अवसरहरु बढ्ने, उत्पादनमूलक पुर्वाधारको विकास निर्माणमा प्राथमिकताका साथ लगानी वृद्धि गर्न निजी, सरकारी तथा गैह्रसरकारी क्षेत्र र अन्य विकास साभेदारीसँग सहकार्य गरिने छ ।
 ७) अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, महिला मैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ ।

द)नगर क्षेत्र भित्र अनियमित र अव्यवस्थित रूपमा जग्गा प्लटिङ्ग गर्ने कार्यलाई नियन्त्रण गर्न जग्गा प्लटिङ्ग सम्बन्धित विनियम तर्जुमा गरी लागु गरिने छ ।
नगर सभासद मित्रहरु अब म माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको कार्यन्वयनका लागी चाहिने आवश्यक अनुमानित बजेट (आय - व्यय) पेश गर्ने अनुमति चाहान छु ।

आ.व. ०७६।०७७ को संशोधित आय - व्यय तथा आ.व. ०७७।०७८ को अनुमानित आय- व्यय (बजेट) को विवरण

क्र.स.	बिवरण	आ.व.०७६।०७७ को संशोधित बजेट	आ.व.०७७।०७८ को लागि अनुमानित	कैफियत
आय तर्फ				
१.	वित्तिय समानिकरण केन्द्रिय	११५२०००००.००	११४५०००००.००	
२.	केन्द्रिय राजश्व बांडफांड	५०००००००.००	७३२४१२५१.००	
३.	केन्द्रिय सर्शत अनुदान (तराई मधेश समृद्धि तथा प्रधानमन्त्री स्वरोजगार समेत)	९९६०००००.००	१२१८०००००.००	
४.	केन्द्रीय समपुरक अनुदान	०	२०००००००.००	
५.	केन्द्रिय विशेष योगदान	१०००००००.००	०	
६.	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	६७१०९०००.००	७७१०९०००.००	
७.	प्रदेश समानिकरण	७३८२०००.००	७३७४०००.००	
८.	प्रदेश सर्शत अनुदान	१०००००००.००	८००००००.००	
९.	प्रदेश राजस्व बाडफाड (सवारी साधन कर)	३२६५०००.००	३६६५०००.००	
१०.	प्रदेश विषेश अनुदान	३००००००.००	३००००००.००	
११.	प्रदेश को समपुरक अनुदान	४००००००.००	२००००००.००	
१२.	प्रदेश तथा स्थानिय तह क्षमता विकाश कार्यक्रम	३०५०००.००	३०५०००.००	
१३.	स्थानिय पुर्वाधार विकास सांभेदारी कार्यक्रम	१०००००००.००	१०३४००००.००	
१४.	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	१६९२०००.००	१८९२०००.००	
१५.	आन्तरिक	१०००००००.००	२०००००००.००	
	गत बर्ष को अल्या			
	जम्मा	३९१५५३०००.००	४६३२२६२५१.००	

व्यय तर्फ				
१.	नगर स्तरीय योजना	३९६०००००.००	३६९०००००.००	
२.	वडा नं. १ देखी ९ सम्म को योजना	६७५०००००.००	६७५०००००.००	प्रति वडा रु ७५०००००।-
३.	१ देखी ९ सम्म को लक्षित विकाश कार्यजवकम	६९०००००.००	६९०००००.००	प्रति वडा रु. ९०००००।-
४.	चालु प्रशासनिक खर्च	५०००००००.००	७३२४९२५९.००	
५.	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम खर्च	६७९०९०००.००	७७९०९०००.००	
६.	केन्द्रिय सर्शत अनुदान (तराई मधेश समृद्धि तथा प्रधानमन्त्री स्वरोजगार समेत)	९९६०००००.००	९२९६०००००.००	
७.	केन्द्रिय समपुरक अनुदान	०	२०००००००.००	
८.	केन्द्रिय विशेष अनुदान	९०००००००.००	०	
९.	प्रदेश तथा स्थानिय तह क्षमता विकाश कार्यक्रम	३०५०००.००	३०५०००.००	
१०.	स्थानिय पुर्वाधार विकास सांभेदारी कार्यक्रम	९०००००००.००	९०३४००००.००	
११.	बहुक्षेत्रिय पोषण कार्यक्रम	९६९२०००.००	९६९२०००.००	
१२.	प्रदेश सर्शत अनुदान	९०००००००.००	६००००००.००	
१३.	प्रदेश समानिकरण अनुदान	७३६२०००.००	७३७४०००.००	
१४.	प्रदेश राजस्व बाडफाड (सवारी साधन कर)	३२६५०००.००	३६६५०००.००	
१५.	प्रदेश विषेश अनुदान	३००००००.००	३००००००.००	
१६.	प्रदेश को समपुरक अनुदान	४००००००.००	२००००००.००	
१७.	आन्तरिक आम्दानी बाट हुने कार्यक्रम तथा चालु खर्च	९०००००००.००	२०००००००.००	
१७.	गत वर्षको अल्या बाट			
	कुल जम्मा	३९९५५३०००.००	४६३२२६२५९.००	

नगर प्रमुख
श्री सियाराम राय